

Motion

1984/85: 549

Gunnar Olsson

Mögel- och fuktskador i hus

I motion 1983/84:461 avlämnad under allmänna motionstiden 1984 påtalade jag behovet att låta utreda orsakerna till mögel- och fuktskador i hus. I motionen pekades bl. a. på att skadornas verkningar är svåra för framför allt personer med allergibesvär. Vidare framhölls att ingen försäkring ersätter mögelskador orsakade av t. ex. byggfusk. Orsakerna till skadorna är oklara och olika partsintressen har angett skilda förklaringar.

Jag ansåg därför att problemen är av den omfattningen att en utredning med tvärvetenskaplig sammansättning borde övervägas.

Bostadsutskottet behandlade motionen i sitt betänkande 1984/85:4 om regler om byggande m. m. Utskottet anförde bl. a. följande: "Utskottet delar motionärens oro för de mögel- och fuktskador som på senare år påvisats i bostadsbeståndet. Det bör anses motiverat med statliga insatser för att lindra verkningarna för de drabbade och för att hindra uppkomsten av liknande skador i framtiden."

Utskottet hänvisade så till de forskningsresultat som nåtts såväl om orsakerna till skadorna som om hur de kan avhjälpas och förebyggas. Utskottet ansåg vidare att de ytterligare undersökningar som kan visa sig erforderliga kan förväntas komma till utförande inom ramen för bl. a. byggforskningsrådets arbete. Därmed ansåg utskottet inte påkallat att bifalla motionen utan avstyrkte densamma. Riksdagen som behandlade utskotts-betänkandet den 14 november 1984 avsåg motionen.

När jag nu återkommer till problemen med mögel- och fuktskador i hus, så beror det på att problemet kraftigt har förvärrats.

Jag gav i motionen förra året exempel från Värmland, där förekomsten av mögel i bostadshus i bl. a. Arvika, Kristinehamn, Säffle, Hammarö och Forshaga kommuner inneburit stora påfrestningar för olyckliga husägare. Under tiden som gått sedan motionen skrevs har rapporter strömmat in, som vittnar om katastrof för många villaägare sedan allt fler hus skadats av fukt och mögel.

Byggskador för 10 miljarder

Enligt ett par undersökningar om byggskador som gjorts av statens institut för byggnadsforskning är landets bostadsbestånd så illa angripet, att byggskador för 10 miljarder kronor måste repareras under den närmaste treårsperioden. Drygt en halv miljon svenskar har redan drabbats av fukt- och mögelskador i sina hus. Dagligen kommer nya rop på hjälp från

förtvivalade fastighetsägare. Fukten knäcker ekonomin, orsakar sjukdomar och splittrar familjer.

I grupphus, villor, daghem och skolor, överallt finns fukten och möglet. I min hemkommun, Arvika, har man t. o. m. övervägt att riva två pensionärs- hem med flera lägenheter.

Det tycks som om det skulle vara oerhört många problem förknippade med förekomsten av mögel i hus, och det tycks vara omöjligt att fastställa skuldbördan och hitta orsaken till det plågoris som förorsakar så många egnahemsägare ekonomiska bekymmer och ger upphov till olika sjukdomar, t. ex. allergier.

Sänkta taxeringsvärden

Fler och fler ägare till hus med fukt- och mögelskador söker nu få taxeringsvärdena omprövade. I ett fall i Värmland har en person som bor i ett mögelangripet hus besvärat sig hos länsrätten och fått taxeringsvärdet på sin fastighet sänkt med 75 000 kr. Familjen köpte huset 1979 för 370 000 kr. Vid den tiden var problemen med mögel- och fuktskador inte så kända, men efter en tid fick båda makarna allergiska åkommor som gjorde att familjen tvingades flytta till en lägenhet. Många sådana fall där familjer tvingats överge sina hem finns.

Hur många av dessa orkar med att processa sig till sänkta taxeringsvärden? Kontakten med advokater, byggentreprenörer, försäkringsombud och experter knäcker många. Äktenskap slås sönder, och ekonomin rasar. De som drabbas av sjukdomar som t. ex. andningsbesvär, hudutslag etc. har många gånger svårt att erhålla läkarutlåtande på att besvären breor på att de bor eller har bott i ett mögelangripet hus. Ofast bollas dessa patienter mellan olika vårdinstitutioner.

Mera forskning måste till

Jag är medveten om att det pågår en hel del forskning på området. Bl. a. statens provningsanstalt bedriver forskningsarbete med inriktning på att lösa problemen kring mögelluktande hus. Förmodligen behövs det dock mer forskning. Kunskapen på det här området måste nämligen ökas. Vad vi hittills har fått fram är väl närmast att de flesta hus som drabbats av fukt- och mögelskador byggdes under 1970-talet. Att nu i efterhand gå in med åtgärder för att befria de här husen från fukt och mögel innebär mycket stora kostnader. Varje hus kostar i genomsnitt mellan 60 000 och 100 000 kr. att reparera.

Från den 1 januari 1984 trädde en del förändringar i kraft som förbättrade konsumentskyddet för småhusköpare. Det går numera att få statliga lån, ränte- och amorteringsfria i fem år, för att täcka en del av kostnaderna för sanering av husen. Att bostadsutskottet hänvisade till möjligheterna att få

förmånliga lån till ombyggnader kan jag mycket väl förstå. Men vad jag vill komma fram till är att man i dag inte kan visa på någon entydig orsak till skador har uppstått och att en del av 1970-talets bostadsproduktion faktiskt är på väg att förfalla. Villor överges och deras andrahandsvärde är starkt reducerat. Jag har exempel på områden där husen är osäljbara, och det gäller då inte bara de hus där man konstaterat mögellukt, utan faktiskt hela kvarter.

Jag anser därför att de problem jag här på nytt aktualiserat måste behandlas med förtur. Om vi inte skärper observansen kan vi om några år stå inför ett nytt landsomfattande problem liknande det som försurningen och skogsskadorna nu utgör.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen hos regeringen begär utredning av orsakerna till mögel- och fuktskador i hus,
2. att riksdagen hos regeringen begär särskilda forskningsinsatser för att utröna orsakerna till mögel- och fuktskador i hus.

Stockholm den 17 januari 1985

GUNNAR OLSSON (s)